
FREDS- OG STABILISERINGS- FONDEN ÅRSRAPPORT 2023

JUNI 2024

JUSTITSMINISTERIET

FORSVARSMINISTERIET

UDENRIGSMINISTERIET

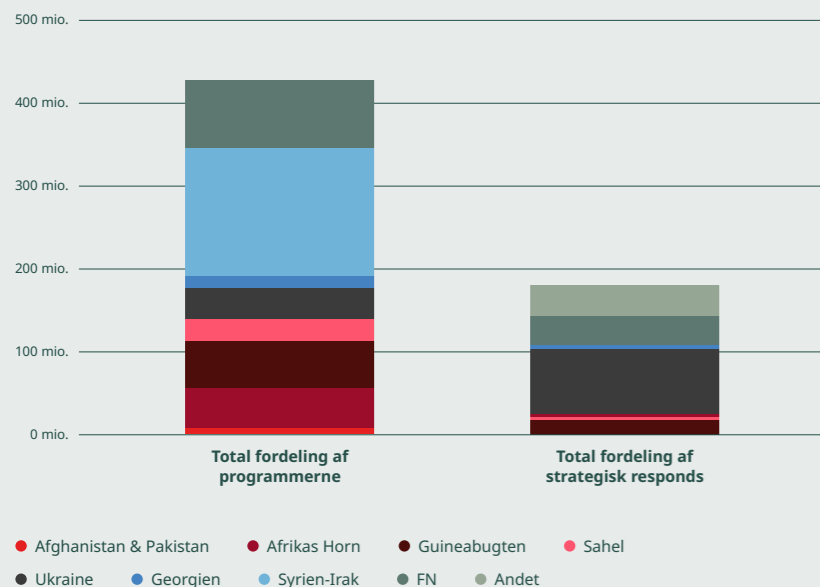
FREDS- OG STABILISERINGSFONDEN I TAL

Freds- og Stabiliseringsfondens (herefter Fonden) indsatser finansieres med såvel udviklingsmidler (ODA) og ikke-udviklingsmidler (non-ODA) fra Udenrigsministeriet og ikke-udviklingsmidler fra Forsvarsministeriet. Fondens samlede budget var i 2023 noget højere (563,2 mio. kr.) end i 2022 (358,9 mio. kr.).

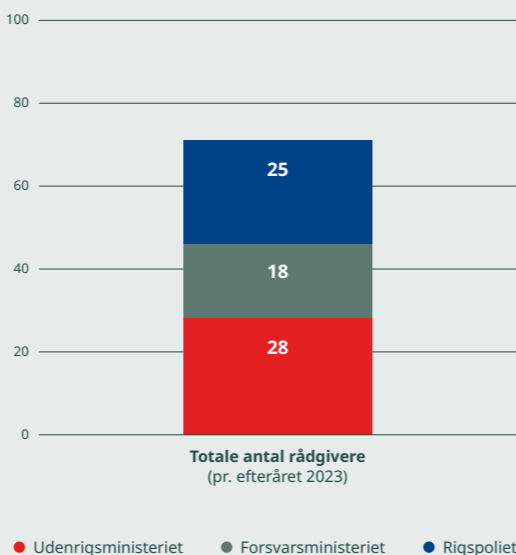
Fondens midler i 2023 i kroner:

Finansieringskilde	Ramme
Udenrigsministeriet (udviklingsmidler)	385 mio.
Udenrigsministeriet (ikke-udviklingsmidler)	14,3 mio.
Forsvarsministeriet (ikke-udviklingsmidler)	163,9 mio.
I alt	563,2 mio.

Freds- og Stabiliseringsfondens fordeling af programmerne og strategiske respons

Rådgiverfaciliteten for Rigspolitiet, Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet

INDLEDNING

Fondens aktiviteter i 2023 var i høj grad præget af den udfordrende sikkerheds-situation i Europa i lyset af krigen i Ukraine. Dette omfatter særligt Freds- og Stabiliserings-programmet i Ukraine, som blandt andet har fokuseret på psykosocial støtte til traume-ramte ukrainere samt støttet de ukrainske myndigheder, bl.a. inden for cyberforsvar. I tillæg til Ukraine-programmet har Fonden bidraget til at stabilisere situationen på Ukraines atomkraftværker, arbejdet med kortlægning og retsforfølgelse af internationale forbrydelser samt bidraget med en række rådgivere til at understøtte Fondens indsatser i landet.

Et andet hovedtema i 2023 var bekæmpelse af voldelig ekstremisme og terrorisme i Afrika. I 2023 blev en ny fase af Fondens program på Afrikas Horn igangsat. Den nye fase løber frem til 2026 og fokuserer fortsat på at forebygge og bekæmpe voldelig ekstremisme, terrorisme, maritim ustabilitet og transnational organiseret kriminalitet. I de kommende år forventes Fonden at øge sit fokus på indsatser i Afrika i takt med, at regeringens nye strategi for styrket dansk engagement med afrikanske lande udmøntes. I 2023 støttede Fonden endvidere Global Community Engagement and Resilience Fund (GCERF), som er en global fond, der støtter civilsamfundsorganisationer i at opbygge modstandskraft mod terrorisme og voldelig ekstremisme i udsatte samfund, særligt i Afrika. Endelig blev nye aktiviteter under Freds- og Stabiliseringsprogrammet i Sahel iværksat på pilotbasis med fokus på at imødegå spredningen af voldelig ekstremisme fra Sahel til kystlandene Benin, Togo, Ghana og Elfenbenskysten. Der er bl.a. blevet indledt et nyt samarbejde med en regional antiterror-skole i Elfenbenskysten, hvor de vestafrikanske landes styrker kan blive trænet i terrorbekæmpelse. Ligeledes er et nyt samarbejde med United Nations Development Programme (UNDP) om at imødegå spredning af voldelig ekstremisme fra Sahel til kyststaterne blevet sat i søen. Her er udgangspunktet at arbejde med lokalsamfundene for at undgå, at især unge mænd radikaliseres og rekrutteres til de væbnede grupperinger.

2023 var også året, hvor der blev gennemført en gentænkning af Fonden med afsæt i en større evaluering fra 2022. Resultatet er en genkendelig fond, dog med en række nye tiltag, der styrker Fondens rolle som et skarpt og relevant udenrigs- og sikkerhedspolitisk instrument målrettet nuværende og kommende kriser og konflikter: Konkret er Fondens fleksibilitet blevet styrket gennem forenklede procedurer og oprettelsen af en Strategisk Respons for at forbedre Fondens evne til at kunne reagere på pludseligt opståede kriser. Endvidere er Fondens risikohåndtering blevet styrket bl.a. gennem øget fokus på udarbejdelse af risiko- og konfliktanalyser. Endelig er udsendelsen af rådgivere fra Udenrigsministeriet, Rigspolitiet og Forsvarsministeriet blevet samlet under Fonden for at styrke samtænkningen og synergiene mellem rådgiverne og programmerne.

”2023 bød på en række nye tiltag, der styrker Fondens rolle som et skarpt og relevant udenrigspolitisk instrument målrettet nuværende og kommende kriser og konflikter.”

God læselyst!

Med venlig hilsen
Den Interministerielle Samtænkingsstyregruppe

FONDENS AKTIVITETER I 2023

ØVRIGE AKTIVITETER UNDER DEN STRATEGISKE RESPONS

- Støtte til Den Internationale Straffedomstol (ICC) til at løfte den stadig stigende sagsbyrde og retsforfølge internationale forbrydelser i Ukraine.
- Støtte til Ukraine for nuklear sikkerhed gennem Det Internationale Atomenergiagentur.
- Styrke cybersikkerhed og kritisk infrastruktur i Ukraine via U.S. Agency for International Development (USAID)
- Donation af brosimulator til Ghana.
- Kernebidrag til Global Community Engagement and Resilience Fund (GCERF) til at styrke modstandsdygtighed over for voldelig ekstremisme.
- Støtte til United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) i Pakistan for at forebygge udbredelsen af voldelig ekstremisme særligt blandt unge.
- Støtte til etablering af en ny tænketank om geopolitik af Brussels Institute for Geopolitics (BIG).
- Støtte til NATO Defence Capacity Building-initiativer i Georgien og Moldova.

STØTTE TIL FN

- Igangsættelse af klimasamarbejde med Ghana og FN om etablering af vedvarende energi anlæg i United Nations Mission in South Sudan (UNMISS) samt finansiel støtte til kurser inden for Kvinder, Fred og Sikkerhed (WPS) og understøttelse af forhold, der bidrager til at øge antallet af kvinder i FN missioner.
- Støtte til FN's Fredsopbygningsfond med fokus på Kvinder, Fred og Sikkerhed samt støtte til FN's Afdeling for Politiske og Fredsopbygningsanliggender til at mindske risikoen for konfliktudbrud, eskalering og tilbagevendelse af voldelig konflikt.

Freds- og Stabiliseringsfonden er en interministeriel fond som Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet og Justitsministeriet deltager i. Fonden, der blev oprettet i 2010, koncentrerer sine indsatser i skrøbelige og konfliktramte kontekster gennem samtænkte programmer med fokus på fred og stabilisering i krydsfeltet mellem udviklings- og sikkerhedspolitik. Fonden finansieres af midler fra Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet, mens Justitsministeriet bidrager gennem Rigspolitiet med udsendte rådgivere.

FSF PROGRAM: Ukraine

- Psykosocial støtte til traume-ramte ukrainere.
- Støtte til de ukrainske myndigheder, bl.a. inden for cyberforsvar.
- Forbedret dialog for at afværge katastrofer og konfliktoptrapning.

FSF PROGRAM: Georgien

- Styrke Georgiens modstandsdygtighed og støtte landets NATO-aspirationer.
- Personel støtte til Substantial NATO Georgia Package, NATO's forbindelseskantor og Georgiens militærakademi.
- Støtte i håndtering af kritisk infrastruktur, implementering af national modstandsdygtighed samt brand- og redningstræning.
- Store dele af programmet er pr. juni 2024 sat i bero.

FSF PROGRAM: Sahel

- Programmet er blevet justeret som følge af gentagne militærkup.
- Bekæmpelse af voldelig ekstremisme i kystlandene.
- Vestafrikanske styrker trænes i terrorbekæmpelse via AILCT.

FSF PROGRAM: Syrien & Irak

- Støtte til lokale organisationer for at fremme respekt for menneskerettigheder.
- Støtte lokale myndigheder til at reintegrere tidligere beboere af Al-Hol-lejren.
- Samarbejde med militære uddannelsesinstitutioner.

FSF PROGRAM: Guineabugten

- Kapacitetsopbygning af militære og civile myndigheder i indsatser mod maritim kriminalitet.
- Forsvarets træning af ghane-siske specialstyrker (Ghana Special Boat Squadron).
- Uddannelse i standsning, undersøgelse og arrestation til søs gennem UNODC, INTERPOL og Kofi Annan International Peacekeeping Training Centre (KAIPTC).

FSF PROGRAM: Afrikas Horn

- Forebygge og bekæmpe voldelig ekstremisme, terrorisme, maritim ustabilitet og transnational organiseret kriminalitet.
- Fortsat støtte til Kenyas flåde og East African Standby Force.

01

FONDENS PROGRAMMER

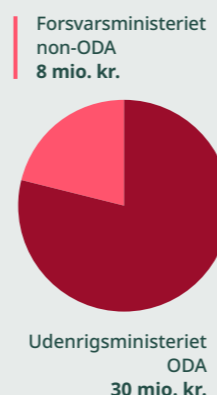
FREDS- OG STABILISERINGSPROGRAMMET I UKRAINE

Periode:
2022-2025
Samlet budget:
88 mio. kr.

Programmet har fokus på, at konfliktramte og sårbare befolkningsgrupper i Ukraine får mulighed for at leve et værdigt liv; kapacitetsudvikling og støtte til lokale myndighedsinstitutioner og civilsamfundet; konfliktnedtrapning og dialog.

Efter Ruslands ulovlige invasion den 24. februar 2022 har formålet for Freds- og Stabiliseringsprogrammet i Ukraine været øget stabilitet og modstandskraft blandt civilsamfundsorganisationer og lokalsamfund samt beskyttelse af sårbare befolkningsgrupper.

Fordeling af budget i 2023:

Sammen med FN's udviklingsprogram, UNDP, gennemføres et femårigt projekt med et samlet budget på 44 mio. kr. Projektets formål er at styrke lokale myndighedsinstitutioner og civilsamfundet i konfliktzoner med fokus på særligt sårbare ukrainere og internt fordrevne. I 2023 har projektet udviklet initiativer inden for sikkerhed i lokalsamfund, social samhørighed, nødberedskab og genopretning. Der er givet bistand til juridisk rådgivning, psykosocial støtte og fremme af lokale dialogplatforme, gennemført første-hjælpskurser samt ydet støtte til levering af udstyr til offentlige institutioner såsom førstehjælpsudstyr, strømgeneratorer og ladestationer.

Samtidig gennemføres der et samarbejde med Røde Kors, Danish Institute Against Torture (DIGNITY) og Dansk Flygtninge- hjælp med et samlet budget på 35 mio. kr. I 2023 blev der allokert 17,6 mio. kr. til projektet. Det har fire indsatsområder: 1) støtte til mental sundhed og bedre adgang til psykosocial støtte for traumeramte ukrainere, 2) fremme af modstandsdygtighed blandt unge, 3) styrkelse af organisationer, der støtter kvinders rettigheder og forebyggelse af kønsbaseret vold og 4) uddannelse i krigens regler og humanitær folkeret. I 2023 modtog mere end 4500 ukrainere individuel psykologisk krisehjælp, og mere end 300 modtog individuel juridisk rådgivning. Desuden er mere end 360 civilsamfundsorganisationer og offentlige serviceudbydere blevet uddannet i at identificere mentale sundhedsrelaterede behov og i at lave passende og rettidige henvisninger. Der er etableret et netværk med faste henvisningsprocedurer, hvor mere end 107 statslige institutioner og ikke-statslige organisationer samt 33 selvstændige advokater og psykologer i Ukraine deltager. Dette muliggør at krigsofre modtager juridisk, psykologisk, medicinsk, humanitær og social bistand.

I 2023 modtog mere end 4500 ukrainere individuel psykologisk krisehjælp, og mere end 300 modtog individuel juridisk rådgivning.

Endelig ydes der en mindre bevilling til Centre for Humanitarian Dialogue (CHD) på 2 mio. kr. i 2022-2023. CHD arbejder med at skabe fundament for fremtidig dialog mellem de rivaliserende parter og track-2 fredsforhandlinger, herunder at fremme borger- og kvinde-rettighedsgruppers deltagelse i de officielle fredsforhandlinger og diskussioner om humanitære behov.

NATO-standarder, principper og doktriner

Ukraineprogrammets oprindeligt planlagte aktiviteter, der fokuserede på at understøtte forsvarsreformer og kapacitetsudvikling af det militære uddannelsessystem og forsvarets personel, har ligesom i 2022 ikke været mulige at implementere pga. Ruslands ulovlige invasion. Forsvarsministeriets støtte til Ukraine har derfor haft en anderledes karakter end planlagt.

Forsvarsministeriet har i 2023 støttet Ukraine gennem udstationering af rådgiverbidrag til det internationale koordinationscenter, der koordinerer støtten til Ukraine, og en stabsofficer til den britiske operation ORBITAL i Wiesbaden. Forsvarsministeriet understøttede i 2023 Ukraines indsats mod cybertrusler rettet mod den civile kritiske infrastruktur ved at donere midler til indkøb af efterspurgte cybersikkerhedsløsninger til de ukrainske myndigheder. Der er tale om softwareløsninger, som kan bidrage til at øge forståelsen af sofistikerede cyberangreb og opbygge et stærkere cyberforsvar.

Danmarks forsvarsattaché i Kyiv, der er finansieret af Fonden, har desuden understøttet den danske militære støtte med træning og donationer til Ukraine, ligesom assisterende forsvarsattachéer har bidraget til det internationale arbejde med koordination af den militære støtte til Ukraine.

FREDS- OG STABILISERINGSPROGRAMMET I GEORGIEN

Periode:
2023-2026

Samlet budget:
71,4 mio. kr.

Fordeling af budget i 2023:

Forsvarsministeriet
non-ODA
13,485 mio. kr.

Udenrigsministeriet
ODA
0 mio. kr.

Programmet fokuserer på at styrke Georgiens modstandsdygtighed samt understøtte landets NATO-aspirationer.

I 2023 igangsatte Forsvarsministeriet et nyt Freds- og Stabiliseringsprogram for Georgien. Over fire år vil personel fra Forsvaret, Hjemmeværnet, Beredskabsstyrelsen og Forsvarsakademiet bidrage til at styrke Georgiens modstandsdygtighed samt understøtte landets NATO-aspirationer gennem udsendte rådgiverbidrag, mobile træningsteams samt materieldonationer.

Forsvarsministeriet har pr. juni 2024 sat store dele af programmet i Georgien midlertidigt i bero grundet den sikkerhedspolitiske situation i landet. En ændring i den nuværende politiske kurs i Georgien er vigtig for, at programmet kan genoptages i sin helhed.

I 2023 blev to danske rådgivere udstationeret til Georgien i supplement til den allerede udsendte rådgiver fra Beredskabsstyrelsen. Den ene rådgiver til NATO's forbindelseskantor til Georgien med ansvar for forsvars- og sikkerhedsreformer samt parlamentarisk tilsyn, og den anden rådgiver som kommunikations- og informationseksperter ved NATO Joint Training and Evaluation Centre (JTEC). Gennem sidstnævnte donerede Danmark i 2023 IT-udstyr til JTEC's simulations- og træningscentre samt to Toyota Land Cruisers, som skal fungere som mobile Communication Information Systems (CIS) enheder i trænings- områder med dårlig dækning. I tillæg til de tre permanente rådgiverbidrag var en dansk militærrådgiver lejlighedsvis udsendt til det georgiske National Defence Academy (NDA) i kortere perioder. Støtten formaliseres, således rådgiveren i 2024 udstationeres på permanent basis.

I 2023 var Beredskabsstyrelsen fortsat engageret i det civile krisestyringsinitiativ under NATO-støtten Substantial NATO-Georgia Package (SNGP). I løbet af året gennemførte Beredskabsstyrelsen bl.a. to seminarer om dansk håndtering af kritisk infrastruktur samt implementering af NATO's krav om national modstandsdygtighed. Tillige blev der doneret brand- og redningsmateriel, gennemført brand- og redningstræning samt afholdt grund-

Georgien, 2023. Foto: Georgiens Nationalgarde (GNG)

Georgien, 2023. Foto: NDA, Georgien

I løbet af året gennemførte Beredskabsstyrelsen bl.a. to seminarer om dansk håndtering af kritisk infrastruktur samt implementering af NATO's krav om national modstandsdygtighed.

læggende instruktørkurser – i samarbejde med Hjemmeværnet – for instruktører fra Georgiens Emergency Management Service (EMS) samt Georgiens nationalgarde (GNG).

Hjemmeværnet afholdte yderligere i 2023 to skydeinstruktørkurser for 38 deltagere udpeget af Georgiens nationalgarde (GNG).

I 2023 underskrev Forsvarsakademiet en samarbejdsaftale med Georgiens National Defence Academy (NDA) og Defence Institution Building School (DIBS). Gennem dette samarbejde har Forsvarsakademiet i løbet af 2023 afholdt akademisk kursus med NDA og DIBS, et sikkerhedspolitisk seminar med NDA om konsekvenserne af krigen i Ukraine samt en sikkerhedspolitisk konference i samarbejde med DIBS – og med bred deltagelse fra det politiske niveau samt den forsvars- og sikkerhedspolitiske sektor i Georgien – med fokus på de bilaterale relationer mellem Georgien og Danmark.

I 2023 finansierede Freds- og Stabiliseringsprogrammet for Georgien ligeledes georgisk deltagelse i et kursus afholdt af Forsvarets ingeniørregiment om nødklassificering af broer samt et militærpolitikursus afholdt af det danske militærpoliti. Begge blev afholdt i Danmark.

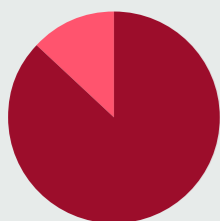
FREDS- OG STABILISERINGSPROGRAMMET I SYRIEN OG IRAK

Periode:
2022-2025

Samlet budget:
592,5 mio. kr.

Fordeling af budget i 2023:

Forsvarsministeriet
non-ODA
20 mio. kr.

Udenrigsministeriet
ODA
135 mio. kr.

Programmet har fokus på støtte til menneskerettighedsindsatser, reform af sikkerhedssektor, minerydning, adgang til basale serviceydelser samt lokalsamfunds reintegration af fordrevne personer.

Freds- og stabiliseringsprogrammet for Syrien og Irak har til formål at bidrage til inkluderende fred og stabilitet og en reduktion af voldelig ekstremisme og langvarig fordrivelse. Programmet gennemføres i en særdeles skrøbelig kontekst. I 2023 var det nordlige Syrien præget af et omfattende jordskælv, og der var en forværret sikkerhedssituation i begge lande.

Efter lanceringen af tredje fase i januar 2022 er programmet nu midtvejs. I det forgangne år gjorde en midtvejs gennemgang status på programmet. Den bekræftede programmets fortsatte relevans og demonstrerede programpartneres fremskridt og evne til at tilpasse sig den skrøbelige kontekst.

I løbet af 2023 er der givet ny støtte til aktiviteter i det nordøstlige Syrien, herunder til forbedring af forholdene i Al-Hol-lejren og til reintegration af tidligere beboere fra lejren. Dette gøres bl.a. gennem et nyt projekt, der skal styrke de irakiske myndigheders kapacitet til at screene, resocialisere og reintegrere de hjemvendte.

Herudover er der givet yderligere støtte til den FN-ledede politiske proces i Syrien bl.a. gennem en styrkelse af civilsamfundets deltagelse og unge og kvinders involvering i processen. Fonden giver også fortsat direkte støtte til syriske civilsamfundsorganisationer, der bidrager til demokratisk forandring og til at fremme respekten for menneskerettigheder gennem kapacitetsopbygning af græsrodsorganisationer i områder uden for regimets kontrol.

Baytna, Al Bab i Syrien, marts 2023. Foto: The White Helmets (Syria Civil Defence)

Anbar, Irak, september 2023. Foto: Unitad

Tikrit, Irak, januar 2024. Foto: Unitad

Syrien, marts 2023. Foto: SRTF

Fonden støtter også Syria Recovery Trust Fund (SRTF), der er en multidonor trustfond. SRTF arbejder med rehabiliteringsindsatser i ikke-regimekontrollerede områder inden for eksempelvis fødevarerikkerhed, sundhed, vand og elektricitet. Den danske støtte fokuserer på det nordøstlige Syrien og på at forbedre og rehabilitere områder, der tidligere har været besat af ISIL. I 2023 afsluttede SRTF et projekt, der sikrer adgang til solenergi og rent drikkevand til 14 sundhedscentre. Den forbedrede drikkevandskvalitet reducerer risici for vandbåren smitte, og den stabile elektricitet sikrer, at sundhedspersonalet bedre kan udføre deres arbejde.

I Irak fortsætter Forsvarsakademiet sit samarbejde med militære uddannelsesinstitutioner i Irak. Herudover støtter Fonden bl.a. FN-partneren UN Investigative Team to Promote Accountability for Crimes Committed by Da'esh/ISIL (UNITAD) med at indsamle og opbevare beviser for krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden begået af ISIL. UNITAD anvender teknologier som kunstig intelligens i deres arbejde, og i 2023 lancerede de et "E-discovery Review Team". Det vil sige et hold af unge forskere, der har fået specialiseret træning i moderne teknologi, så de mere effektivt kan gennemgå bevismateriale. Indtil videre har UNITAD's efterforskning ført til 17 retssager om krigsforbrydelser. UNITAD's mandat blev i 2023 udelukkende forlænget til september 2024, og det betyder et øget behov for at effektivisere håndteringen af bevismaterialet og at sikre en holdbar udfasning.

FREDS- OG STABILISERINGSPROGRAMMET PÅ AFRIKAS HORN

Periode:
2023-26

Samlet budget:
284,6 mio. kr.

Programmet har fokus på at adressere de underliggende årsager til ustabilitet og bidrage til at forebygge og bekæmpe voldelig ekstremisme, terrorisme, maritim ustabilitet og transnational organiseret kriminalitet i regionen. Programmet har to tværgående prioriteter: At adressere sammenhænge mellem klima, fred og sikkerhed samt Kvinder, Fred og Sikkerhed.

I 2023 sluttede tredje fase af Freds- og Stabiliseringsprogrammet for Afrikas Horn, og fjerde fase blev godkendt i maj 2023. Fjerde fase af programmet har fortsat Kenya, Somalia og Etiopien som fokuslande.

Situationen præges af politisk ustabilitet, interne konflikter, klimaforandringer som tørke og oversvømmelser samt fortsat markant tilstedeværelse af terrorgruppen Al Shabaab særligt i Somalia. Ligeledes er den maritime sikkerhed i 2023 igen blevet udfordret ud for Somalias kyst, hvor der siden november er registreret flere tilfælde af pirateri, dog særligt mod internationale fiskerbåde i området.

Budgettet for fjerde fase af programmet består af 250 mio. kr. (ODA) og 3,6 mio. kr. (non-ODA) fra Udenrigsministeriet samt 32,205 mio. kr. (non-ODA) fra Forsvarsministeriet. Rigspolitiet har udsendt to rådgivere under programmet ved EASF og UNODC.

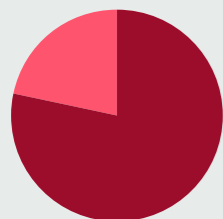
I fjerde fase er der lagt større vægt på at adressere de underliggende årsager til usikkerhed i regionen. Den største indsats sker gennem støtte til Somalia Stability Fund (SSF), hvor Danmark er den næststørste donor efter Storbritannien. SSF arbejder med politisk forsoning i Somalia på nationalt, regionalt og lokalt niveau med fokus på at etablere aftaler og mekanismer for ressource- og magtfordeling. Ligeledes støttes stabiliseringsindsatser i Somalia, som skal adressere lokale konflikter og marginalisering af bestemte grupper, herunder i områder som er nyligt befriet fra Al Shabaab. I Somalia støttes også et pilotprojekt, som skal adressere og forebygge sammenhænge mellem klima og konflikt. I Etiopien fokuseres der primært på Somali-regionen og støtte til fredskabende tiltag også på tværs af grænsen til Kenya og Somalia.

Programmet har ligeledes fokus på at adressere grænseoverskridende ustabilitet og maritim sikkerhed i regionen med fokus på voldelig ekstremisme og terrorisme samt transnational organiseret kriminalitet. I fjerde fase af programmet fortsætter partnerskaberne med Kenya Navy og EASF. Dette samarbejde varetages efter præmissen om at levere afrikanske løsninger på afrikanske udfordringer. Programmet bidrager med både at give den kenyanske flåde færdigheder og værktøjer til at adressere de grænseoverskridende udfordringer og udvikle EASF som civilt og militært redskab.

I forlængelse af denne prioritet er der indgået et samarbejde med International Peace Support Training Centre (IPSTC) om støtte til træning af civilt og militært personel, som skal indsættes i fredsbevarende missioner på det afrikanske kontinent. Ligeledes fortsættes samarbejdet med UNODC om at modgå finansiering og våben til Al Shabaab, støtte kapacitetsopbygning af kystvagten i Somalia og Kenya samt forbedre grænsesikkerhed og -samarbejde mellem Kenya og Somalia.

Fordeling af budget i 2023:

Forsvarsministeriet
non-ODA
10,34 mio. kr.

Udenrigsministeriet
ODA
37,5 mio. kr.

Rigspolitiet har i 2023 ydet rådgiver- og træningsbistand til UNODC og EASF for at støtte udviklingen på Afrikas Horn. Indsatsen har fokuseret på kapacitetsopbygning af myndigheder inden for politi-, immigrations-, told- og grænsekontrolområdet med henblik på forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet og finansiering af terror.

Endelig er støtten til arbejdet, som udføres af den mellemstatslige samarbejdsorganisation på Afrikas Horns, Intergovernmental Authority on Development (IGAD), med konfliktmonitorering og konfliktforebyggelse flyttet fra Danmarks Afrikaprogram for Fred til Freds- og Stabiliseringsprogrammet for Afrikas Horn for at styrke den regionale forankring i samarbejdet.

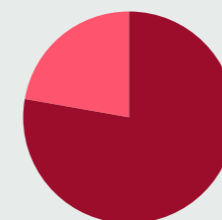
FREDS- OG STABILISERINGSPROGRAMMET I SAHEL

Periode:
2018-2023

Samlet budget:
230,6 mio. kr.

Fordeling af budget i 2023:

Forsvarsministeriet
non-ODA
5,7 mio. kr.

Udenrigsministeriet
ODA
20 mio. kr.

Freds- og Stabiliseringsprogrammet for Sahel har til formål at bidrage til stabilisering i konfliktområder i Sahel gennem lokal kapacitetsopbygning af civilbefolkningen. Hertil har programmet udviklet sig til også at have fokus på at styrke kystlandenes forsvars- og sikkerhedsstrukturer for at forhindre spredning af ustabiliteten i Sahel.

Programmet for Sahel blev tilpasset udfordringerne som følge af militærkup i Mali, Burkina Faso og senest i 2023 i Niger. Der er desuden igangsat pilotprojekter med fokus på at modarbejde spredning af ustabilitet fra Sahel mod de vestafrikanske kyststater.

Freds- og Stabiliseringsprogrammet for Sahel blev i 2023 justeret endnu mere som følge af gentagne militærkup i regionen (to i Mali, to i Burkina Faso og senest et kup i Niger). Det medførte to overordnede ændringer i programmets retning: Militært samarbejde med militærregimerne blev udelukket, og programmets fokus blev udvidet til også at orientere sig mod de kyststater, der påvirkes af spredning af ustabilitet fra Sahel. Programmet for Sahel fik i 2023 nye aktiviteter: Det eksisterende program sluttede ved udgangen af 2023, men nye aktiviteter blev iværksat på pilotbasis for at få erfaring med nye samarbejdspartnere og nye fokusområder, herunder spredning af ustabilitet fra Sahel til kystlandene. Orienteringen af et nyt program vil rette sig mod Vestafrika, da

Udgangspunktet for bekæmpelsen af den voldelige ekstremisme er at arbejde med lokalsamfundene for at undgå, at især unge mænd rekrutteres eller radikaliseres.

det ikke er muligt at gennemføre samtænkte aktiviteter i de centrale Sahellande alene, og ustabiliteten spredes til grænseregionerne og nabolandene.

Partnerne i programmet gennemførte i 2023 en lang række aktiviteter, overvejende med civilsamfundsorganisationer. For eksempel organiserede Center for Civilians in Conflict (CIVIC) træning og undervisning af politiinspektører om, hvordan man bedst beskytter civilbefolkningen i antiterroroperationer. Centre for Security Sector Governance (DCAF) udviklede og gennemførte kurser for politi og gendarmer om kønsbaseret vold i Burkina Faso og Mali og for politiet i Niger om seksuelle krænkelser inden for organisationen.

På det militære område planlægges etablering af et samarbejde mellem Forsvaret og Ghanas specialstyrker med henblik på at udvikle kapacitet til at imødegå de udfordringer, som spredningen af uro fra Sahel giver i det nordlige Ghana. Der er også indledt et samarbejde med den regionale antiterror-skole i Elfenbenskysten Académie Internationale de Lutte Contre Le Terrorisme (AILCT) (udddybet senere i rapporten under afsnittet "Terrorbekæmpelse").

På det civile område er der indledt et samarbejde med UNDP's projekt Atlantic Corridor om bekæmpelse af voldelig ekstremisme i flere kystlande. Den dansk støttede del af projektet har fokus på imødegåelse af spredning af voldelig ekstremisme fra Sahel og til kyststaterne Ghana, Benin og Togo og Elfenbenskysten. Udgangspunktet for bekæmpelsen af den voldelige ekstremisme er at arbejde med lokalsamfundene for at undgå, at især unge mænd rekrutteres eller radikaliseres.

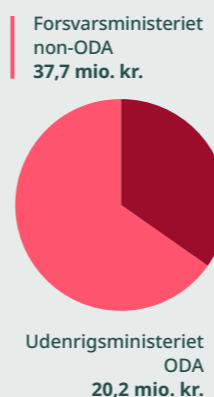
Der er desuden indledt et samarbejde med et civilsamfundskonsortium MOPSS II (The Peaceful Cross-border Movement for Livestock and Social Stability in the Sahel Phase 2) ledet af den hollandske organisation Stichting Nederlandse Vrijwilligers (SNV) i Sahel. Konsortiet støtter kvægdrivere (pastoralister) og deres bevægelser på tværs af grænser og arbejder på at fremme fredelig sameksistens i Sahel, hvor udnyttelsen af naturressourcer ofte giver anledning til konflikt mellem bønder (agerbrugere) og pastoralister. De forskellige erhverv er ofte også knyttet til etnicitet, og konflikterne kan derfor være startskuddet til meget mere omsiggribende konflikter.

DET MARITIME SIKKERHEDSPROGRAM I GUINEABUGTEN

Periode:
2022-2026
Samlet budget:
197,68 mio. kr.

Fordeling af budget i 2023:

Med fokus på kapacitetsopbygning af militære og civile myndigheder har programmet til formål at styrke regionens evne til at forebygge, lovgive, arrestere og i sidste ende gribe ind militært mod maritim kriminalitet. Programmet gennemføres ved hjælp af Forsvarets instruktører og eksterne partnere som FN, INTERPOL og akademiske institutioner. De fleste aktiviteter foregår i Ghana og i et vist omfang Nigeria, idet kapacitetsopbygningsaktiviteterne har et regionalt fokus samt en regional effekt.

Militær træning og kapacitetsopbygning

Fonden har støttet opbygningen af skole og fysiske faciliteter for ghanesiske maritime specialstyrker (Special Boat Squadron). Blandt andet har man flyttet en opstillet lejr ved den tidligere TAKUBA-mission i Mali og opstillet denne ved Ghana Navy Training Command. Endvidere har yderligere et hold ghanesiske frømand gennemgået seks måneders træning. Træningen blev gennemført med støtte fra Frømandskorpset og vurderes at have været helt central for kapacitetsopbygningen af Ghana Special Boat Squadron. Ligeledes er første udgave af et ghanesisk kursus i maritime specialoperationer gennemført med støtte og vejledning fra Frømandskorpset.

Frømandskorpset deltog i den amerikanskledede kapacitetsopbygningsøvelse, FLINTLOCK Express, hvor Frømandskorpset var mentor for Ghana Special Boat Squadron, der også tog del i øvelsen. FLINTLOCK Express er en væsentlig øvelse, som giver et godt indtryk af effekten af den regelmæssige kapacitetsopbygning, som Frømandskorpset har gennemført.

Forsvarsakademiet har gennemført seminarer med deltagelse af relevante aktører fra vestafrikanske flåder, industrien, civile maritime aktører, NGO'er samt fra det akademiske miljø, herunder KAIPTC fra Ghana og Stellenbosch University fra Sydafrika. Disse seminarer vurderes at have øget den gensidige forståelse af problemer og interessenter i Guinea-bugten samt at have fremmet dialogen og koordinationen.

Maritime operative planlægningskurser blev gennemført af Søværnet med deltagelse af vestafrikanske officerer fra lande i store dele af Guinea-bugten. Ligeledes har Søværnet fungeret som mentor af det regionale maritime overvågningscenter i forbindelse med den regionale kapacitetsopbygningsøvelse OBANGAME Express.

Kapacitetsopbygning – Uddannelse i standsning, undersøgelse og arrestation til søs
UNODC og INTERPOL har gennemført fælles uddannelse af mere end 200 militære og civile sikkerhedsstyrker i anholdelse, undersøgelse og arrestationer til søs, i tråd med internationale standarder for menneskerettigheder. For at sikre vedvarende ekspertise inden for disse områder er 12 militære og civile officerer certificeret som instruktører med henblik på yderligere kapacitetsopbygning i regionen. Desuden er der i Nigeria blevet opført en træningsfacilitet, der forestiller et skib, der fremadrettet skal anvendes af de certificerede instruktører. En lignende facilitet opføres p.t. i Ghana.

Støtte til håndhævelsen af international søret

I 2023 kulminerede den danske støtte til Ghana med udviklingen og godkendelsen af Ghanas første nationale maritime strategi, i overensstemmelse med FN sikkerhedsrådsresolutionerne 2018 (2011) og 2634 (2022) vedrørende maritim sikkerhed i Guineabugten.

Strategien vil medvirke til at beskytte landets maritime interesser som fri sejlads samt beskytte det maritime domæne mod kriminelle aktiviteter, en bæredygtig udvikling af havmiljøet samt økonomisk vækst i den maritime sektor.

Maritim forskning inden for fred og sikkerhed

Danmark har, i samarbejde med UNODC og KAIPTC i Ghana, udarbejdet fem studier med henblik på oplysning om nationale og regionale politikker på det maritime område. To af studierne har fokus på Sikkerhedsrådsresolution 1325 (Kvinder, Fred og Sikkerhed), mens de øvrige tre studier adresserer sikkerhedsrelaterede maritime problemstillinger. Især det nyligt opdaterede "Pirates of Niger Delta" studie, som blev offentliggjort i Ghana, analyserer nedgangen i pirateri i Guineabugten samt konsekvenserne af anti-pirateri-indsatsen.

Mali, december 2022. Foto: Diane Sheinberg

Burkina Faso, december 2022. Foto: Diane Sheinberg

Den Centralafrikanske Republik, marts 2023. Foto: UN

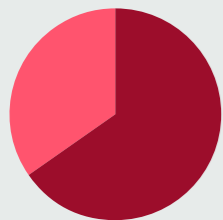
STØTTE TIL FN

Periode:
2023

Samlet budget:
82,5 mio. kr.

Fordeling af budget i 2023:

Forsvarsministeriet
non-ODA
28,5 mio. kr.

Udenrigsministeriet
ODA
54 mio. kr.

FN er en helt central aktør ift. det internationale samfunds bestræbelser på konfliktforebyggelse, fredsopbygning og krisehåndtering. Derfor støtter Danmark FN-tiltag gennem bl.a. Forsvarsministeriets FN-pulje, FN's Fredsopbygningsfond og FN's Afdeling for Politiske og Fredsopbygningsanliggender.

I 2023 støttede Fonden FN's Fredsopbygningsfond (PBF), som er et unikt instrument for FN til at give hurtig, fleksibel og risikovillig støtte til konfliktforebyggelse og fredsopbygning. Danmarks støtte til Fredsopbygningsfonden var på 39 mio. kr. i 2023 og er del af en flerårig bevilling på 150 mio. kr. for perioden 2021-2023. I 2023 godkendte PBF 202 mio. USD i støtte til 36 lande. Støtten fokuserer bl.a. på kvinders meningsfulde deltagelse i fredsprocesser og støtte til transitionskontekster.

Fonden støttede ligeledes FN's Afdeling for Politiske og Fredsopbygningsanliggender (DPPA) med 15 mio. kr. Støtten bidrager til at mindske risikoen for konfliktudbrud, eskalering og tilbagevendelse af voldelig konflikt ved at styrke FN's kapacitet, inkl. i FN's mere end 30 særlige politiske missioner.

Forsvarsministeriets FN-pulje har til formål at bidrage til at reformere og udvikle FN's fredsbevarende missioner. Den er knyttet op på FN's generalsekretærs reformdagsorden vedrørende fremtidens fredsbevarende indsatser. Danmark har i 2023 haft en overordnet prioritet om at støtte FN-projekter, der fremmer sikkerheden for FN's fredsbevarende personel og effektiviteten af FN's fredsmissioner. Det er sket inden for fem områder:

Klima og sikkerhed med fokus på vedvarende energi i FN's operationer.

- Danmark har etableret et samarbejde med Ghana og FN om etablering af et vedvarende energianlæg i FN's operation i Sydsudan (projektet beskrives nærmere i afsnittet om styrket bilateralt partnerskab med Ghana på side 25).

Træning af FN's fredsbevarende personel og evaluering af FN's operationer.

- Danmark har bidraget til at afholde kurser inden for bl.a. Kvinder, Fred og Sikkerhed, beskyttelse af børn, håndtering af improviserede sprængladninger og uddannelse af FN-observatører. Danmark har desuden bidraget til udvikling af et onlineværktøj til effektivisering af uddannelseskoordination på tværs af FN's medlemslande.

Styrkelse af FN's fredsbevarende personels mentale sundhed og af veteranområde.

- Danmark har støttet udviklingen af FN's politikker på området og implementeringen af en digital løsning som assistance til FN-personellet inden for mental sundhed.

Forbedring af FN-missionernes evakuering af sårede og tilskadekomne i missionerne.

- Danmark har støttet FN's arbejde med at sikre gennemsyn af procedurerne for evakueringer mhp. at identificere forbedringer og justeringer, så evakuering kan ske hurtigt og effektivt.

Kvinder, Fred og Sikkerhed med fokus på at understøtte forhold, som bidrager til at øge antallet af kvinder i missionerne og øge missionernes effektivitet.

- Danmark har støttet arbejdet for ligestilling og kvinders repræsentation i FN gennem målrettet assistance til kvindelige kandidater til ledelsesstillinger i bl.a. FN's operationer og med skræddersyet strategisk kommunikation.

FREDS- OG STABILISERINGSFONDENS RÅDGIVERFACILITET

Periode:
2023-

2023 blev året, hvor udsendelsen af stabiliseringsrådgivere på tværs af Rigspolitiet under Justitsministeriet, Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet blev samlet med et strategisk ophæng under Freds- og Stabiliseringsfondens Styregruppe.

Konkret drejer det sig om rådgivere udsendt af Udenrigsministeriets Udsendelsesfacilitet for Fred og Demokrati, Rigspolitiets internationale udsendelser og udsendelse af rådgivere under Forsvarsministeriets pulje for Freds- og Stabiliseringsfonden.

Bevæggrunden for at samle rådgiverfacilitet under Fonden var ønsket om at styrke samspillet mellem de konkrete udsendelser, Fondens programmer og samtænkningen mellem de tre udsendende myndigheder. Dermed har målet været at opnå en samlet strategisk styring af udsendelserne på tværs af myndigheder. For så vidt angår beslutningskompetencen er denne stadig forankret under den relevante ressortminister (hhv. forsvars-, udenrigs- og justitsministeren). Som det fremgår af nedenstående figur bidrog Danmark i 2023 med mange udsendte civile og militære rådgivere forskellige steder i verden og til en række forskellige missioner.

I 2023 var der dog – som konsekvens af Ruslands ulovlige invasion af Ukraine – et særligt fokus på Ukraine og Georgien, som udgjorde ca. 40 pct. af rådgiverstøtten i 2023. Derudover er størstedelen af de udsendte rådgivere på tværs af Udsendelsesfacilitet for Fred og Demokrati, Rigspolitiet og Forsvarsministeriet udsendt til områder, hvor Fonden har programmer og aktiviteter for at styrke samtænkningen som nævnt ovenfor.

I 2024 lægges der med Freds- og Stabiliseringsfondens Styregruppe strategiske guidance op til, at der også fremover vil være en høj prioritering af det østlige naboskab og Afrika. Hvorvidt og i hvor høj grad dette kan løses, afhænger ikke kun af udsendelsesfaciliteterne, men også andre faktorer, for eksempel tilgængelighed af kvalificerede kandidater samt at de kandidater, der indstilles til modtagerorganisationerne, bliver valgt.

I tillæg dertil løses endvidere mange øvrige opgaver, herunder kortere udsendelser af træningshold, herunder fra bl.a. Rigspolitiet, Frømandskorpset, Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen.

Udsendte rådgivere pr. efteråret 2023 fremgår af nedenstående figur.

UDSENDTE RÅDGIVERE I EFTERÅRET 2023

● Udenrigsministeriet ● Forsvarsministeriet ● Rigspolitiet

02

NYE INDSATSER

Mombasa, Kenya, oktober 2023. Foto: Dansk Politi.

RETSFORFØLGELSE AF INTERNATIONALE FORBRYDELSER I UKRAINE

DEN INTERNATIONALE STRAFFEDOMSTOL

Den Internationale Straffedomstol (ICC) har jurisdiktion over de værste internationale forbrydelser, heriblandt krigsforbrydelser, og håndhæver dermed den internationale retsorden. Efter Ruslands aggression mod Ukraine henviste over 40 stater, herunder Danmark, situationen til ICC. I den forbindelse anmodede domstolen bl.a. statsparterne om frivillige ekstraordinære finansielle bidrag til at løfte den øgede sagsbyrde. Gennem støtte til ICC ydede Danmark via Freds- og Stabiliseringsfonden et vigtigt bidrag på 3,5 mio. kr. til at understøtte den internationale retsorden. Danmark har desuden via Freds- og Stabiliseringsfonden finansieret sekundering af to eksperter i perioden 2023-2025 til ICC's vigtige arbejde med at efterforske internationale forbrydelser. Rigspolitiet har også bidraget med et kriminalteknisk efterforskningshold for at bistå ICC's arbejde.

SKADESREGISTER FOR TAB OG SKADER FORVOLDT AF RUSLANDS AGGRESSION MOD UKRAINE

Europarådet har ifm. topmødet i Reykjavik den 16.-17. maj 2023 oprettet et skadesregister, der skal registrere tab og skader forvoldt af den Russiske aggression. Der er i øjeblikket 44 medlemslande af aftalen, herunder Danmark. Skadesregistret ses som det første skridt mod en eventuel kompensationsmekanisme, der kan kompensere ukrainske borgere, virksomheder og myndigheder for skader forvoldt som følge af Ruslands ulovlige krig mod Ukraine. Det danske bidrag til skadesregisterets budget finansieres gennem Freds- og Stabiliseringsfonden, og der er øremærket 1 mio. kr. til dette i 2023-25.

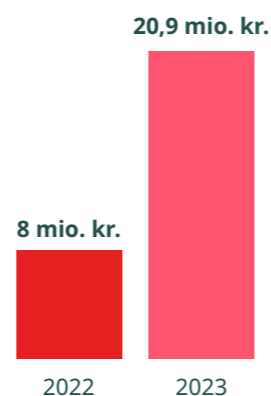
Det danske bidrag til skadesregisterets budget finansieres gennem Freds- og Stabiliseringsfonden, og der er øremærket 1 mio. kr. til dette i 2023-25.

FN-GENERALSEKRETÆRENS SÆRLIGE REPRÆSENTANT FOR SEKSUEL VOLD I KONFLIKT

Kontoret for FN-Generalsekretærens Særlige Repræsentant for Seksuel Vold i Konflikt (O-SRSG SVC) er FN's 'spydspids' i arbejdet med adressering af seksuel vold i konflikt (CRSV) globalt. Kontorets Team of Experts on Accountability and the Rule of Law rådgiver nationale myndigheder i konfliktsituationer om, hvordan retssektoen styrkes til bedre og mere effektivt at kunne bringe gerningspersoner til ansvar. Danmark har støttet Team of Experts med en flerårig bevilling siden 2020. Givet det store ressourcetræk på Teamets arbejde særligt i langvarige konfliktsituationer såsom i DR Congo, Den Centralafrikanske Republik og Sydsudan anmodede Teamet Danmark om yderligere midler til at imødekomme den stigende efterspørgsel på assistance i nyere konfliktsituationer, med særligt fokus på Ukraine. Gennem en supplerende bevilling på 5,4 mio. kr. støtter Danmark gennem Freds- og Stabiliseringsfonden Teamets samarbejde med den nyetablerede CRSV-enhed i det ukrainske Office of the Prosecutor General. Konkret har de danske ekstra midler muliggjort bl.a. deployering af en international ekspert til CRSV-enheden.

DIGNITY

Sammen med DIGNITY arbejdes der på at forbedre kapaciteten hos ukrainske civilsamfundsaktører til at støtte ofre for tortur og menneskerettighedsovertrædelser. Ved udgangen af 2023 havde 3000 overleverede af tortur og krigsforbrydelser modtaget hjælp, to støttecentre var etableret og ti personer fra civilsamfundet var blevet uddannet i mental sundhed og juridisk rådgivning. Endelig havde omkring 900 overleverede ved udgangen af 2023 fået deres sager dokumenteret af DIGNITY's partnere i overensstemmelse med god praksis, hvilket sætter dem i en bedre position til at opnå juridisk retfærdighed. Projektet blev i 2022 støttet med 8 mio. kr. I december 2023 blev der ydet en yderligere bevilling på 20,9 mio. kr. til fortsat arbejde i Ukraine samt en tilsvarende indsats i Belarus.

STØTTE TIL SIKKERHED VED ATOMKRAFTVÆRKER OG CYBERSIKKERHED I UKRAINE

ATOMKRAFTVÆRK

Krigen i Ukraine har skabt meget stor risiko for Ukraines atomkraftværker, der både direkte og indirekte har været mål for den russiske ulovlige invasion. Det gælder ikke mindst i forhold til Zaporizhzhya atomkraftværket, der fortsat er under russisk kontrol.

Hændelser ved atomkraftværkerne kan have voldsomme konsekvenser for Ukraine, men også langt uden for Ukraines grænser. Både under og efter krigen vil det have central betydning for Ukraines udvikling.

Danmark har på den baggrund valgt at støtte Ukraines nukleare sikkerhed med 6 mio. kr. til Det Internationale Atomenergiagentur (IAEA). Formålet er at stabilisere situationen på Ukraines fire eksisterende atomkraftværker samt Tjernobyl og mindske risikoen for nukleare hændelser og ulykker. Konkret omfatter det følgende indsatser til: 1) IAEA tilstedeværelse på alle atomkraftværker, 2) indkøb af udstyr til nuklear sikkerhed, 3) medicinsk hjælp til ansatte på atomkraftværker, 4) program for Kherson Oblast til håndtering af konsekvenserne af sprængningen af Kakhovka-dæmningen, og 5) støtte til sikker håndtering af radioaktive kilder.

Danmark har på den baggrund valgt at støtte Ukraine på området for nuklear sikkerhed med et beløb på 6 mio. kr.

CYBER

Som led i Ruslands angrebskrig udsættes Ukraine jævnligt for massive cyberangreb, herunder mod kritisk infrastruktur. Dermed risikerer civilbefolkningen at miste adgang til vand, varme, elektricitet og kommunikationslinjer. På den baggrund er der udfærdiget et arbejdsrapport, der sætter rammerne for dansk støtte til at imødegå cybertruslen mod bl.a. Ukraine i 2023-2024. I forlængelse af dette er der blevet afsat ca. 30,6 mio. kr. fra Fonden til projekter, der har til formål at styrke cybersikkerheden i Ukraines civile kritiske infrastruktur.

Danmark bidrager således i perioden 2023-2025 med 20 mio. kr. under Freds- og Stabiliseringsfonden til USAID's omfattende cyberstøtteprogram i Ukraine. Programmet sigter mod at styrke Ukraines modstandsdygtighed over for cyberangreb mod kritisk infrastruktur. Derudover blev der i 2023 givet et dansk bidrag på ca. 2,7 mio. kr. til et projekt ledet af Storbritannien, som havde til formål at styrke cybersikkerheden i energisektoren i Ukraine. Endelig bidrager Danmark i perioden 2023-2024 med 7,9 mio. kr. til indkøb af cybersikkerhedsløsninger, der skal forbedre Ukraines muligheder for at opdage og beskytte mod cybertrusler rettet mod den kritiske infrastruktur.

NATO-STØTTE, DCB

NATO er garant for vores sikkerhed, og det er derfor afgørende, at Danmark støtter stabiliseringsindsatser, der er drevet af NATO. Fonden støtter primært NATO's Defence and Related Security Capacity Building (DCB), der gennem styrkelsen af NATO-partnerlandes forsvar og modstandsdygtighed skal bidrage til øget stabilitet og sikkerhed – både regionalt og internationalt.

NATO-staterne vedtog i 2014 DCB-initiativet med henblik på at styrke NATO-partnerlandes forsvars- og sikkerhedskapaciteter. Gennem støtte i form af ekspertise, træning og teknisk assistance søger DCB-pakkerne at opbygge mere robuste forsvarsinstitutioner og -strukturer i NATO-partnerlande, hvilket både skal styrke NATO-partnerlandenes modstandsdygtighed, Alliancens egen sikkerhed samt international stabilitet og sikkerhed i sin helhed.

Forsvarsministeriet har siden DCB-pakkernes etablering støttet initiativet med udgangspunkt i, at NATO har en militærfaglig ekspertise, der kan bidrage til at opbygge kapaciteter i den bredere sikkerheds- og forsvarspolitiske sektor i NATO's partnerlande.

Dansk støtte til DCB-pakkerne har gennem tiden bestået af finansiel støtte til NATO's DCB Trust Funde samt med bidrag af personel fra Forsvaret, Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen.

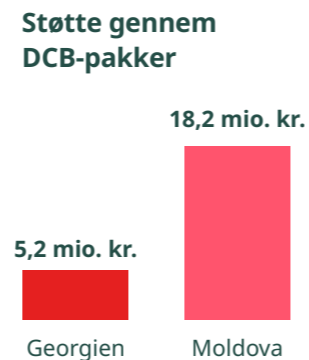
OM STØTTEN

I lyset af Ruslands illegale invasion af Ukraine blev det ved Madrid-topmødet i 2022 besluttet at intensivere støtten til NATO's partnerlande i øst, herunder Moldova og Georgien, med henblik på at understøtte landenes integritet, robusthed, udvikle kapaciteter og opretholde deres politiske uafhængighed.

Gennem støtte i form af ekspertise, træning og teknisk assistance søger DCB-pakkerne at opbygge mere robuste forsvarsinstitutioner og -strukturer i NATO-partnerlande.

I 2023 har Forsvarsministeriet derfor støttet DCB-initiativer i Georgien og Moldova. Georgien har siden DCB-pakkernes begyndelse været et særligt fokuspunkt under DCB, der grundet sin geografiske placering udgør en helt central NATO-partner. Danmark har løbende støttet Georgien gennem DCB-pakken The Substantial NATO Package for Georgien (SNPG) og har i 2023 fortsat støttet SNPG med en donation på 5,2 mio. kr. Danmark har ligeledes i 2023 givet to bevillinger til DCB-pakken for Moldova. Den ene omhandler en bevilling til et antidroneprojekt, mens den anden omhandler finansiering af materiel til håndtering af kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare trusler til Moldovas nationale styrker. Støtten til Moldova i 2023 havde en samlet værdi på 18,2 mio. kr.

TERRORBEKÆMPELSE

Fonden har udviklet et toårigt arbejdsrapport for dets indsatser mod terrorisme og voldelig ekstremisme for 2023-2024. Hensigten er at bidrage til at styrke sammenhængen mellem strategiske målsætninger og brugen af forskellige værktøjer til at opnå disse. De tematiske indsatsområder i arbejdsrapporten er at: i) styrke forebyggelsesindsatser, ii) fremme respekten for retsstatsprincipper og menneskerettigheder, iii) arbejde for inddragelsen af relevante aktører og grupper. Fonden vil særligt prioritere at gøre dette i Mellemøsten og Afghanistan, i Afrika samt i den digitale sfære. Dette skal gøres gennem styrket samarbejde med de nordiske lande samt styrket koordination og strømlining af dansk engagement på tværs af multilaterale fora. Det er også hensigten at udpege strategiske sekunderinger til relevante multilaterale organisationer samt at anlægge en strategisk tilgang til brugen af bevillinger til kapacitetsopbygning og stabiliseringsindsatser.

I forlængelse af arbejdsrapportens tematiske indsatsområder gav Fonden i 2023 et kernebidrag på 9,7 mio. kr. til Global Community Engagement and Resilience Fund (GCERF), der varer indtil udgangen af 2026. GCERF er en global fond, der støtter civilsamfundsorganisationer i at opbygge modstandskraft mod terrorisme og voldelig ekstremisme i udsatte samfund, særligt i Afrika. Dét gør GCERF ved at styrke inddragelsen af lokale civilsamfundsaktører og ved at yde finansiering til forebyggende initiativer på lokalt niveau, som også kan give flere sociale og økonomiske muligheder for særligt unge og kvinder. GCERF opbygger og deler desuden viden om forebyggelse af voldelig ekstremisme og er knyttet til Global Counterterrorism Forum (GCTF), som Danmark er et stiftende medlem af.

I 2023 har Fonden også bevilliget støtte på 6,5 mio. kr. til et toårigt projekt sammen med FN's Kontor for Narkotika og Kriminalitet (UNODC). Projektet skal styrke de pakistanske myndigheders tilgang til at forebygge voldelig ekstremisme blandt unge i særligt udsatte samfund, og dette med særligt fokus på at modvirke spredningen af terrorrelateret onlineindhold. Det gør UNODC eksempelvis ved at rådgive om måder at forstyrre kommunikationsnetværk på, der finansierer voldelig ekstremisme og deler dertil relateret onlineindhold. Samtidig bidrager projektet til

Fonden gav i 2023 et kernebidrag på 9,7 mio. kr. til Global Community Engagement and Resilience Fund (GCERF), der varer til udgangen af 2026.

at øge de pakistanske retshåndhævende myndigheders evne til at samarbejde og forebygge voldelig ekstremisme på en måde, der respekterer retsstatsprincipper og menneskerettigheder samt inddrager unge og lokalsamfund.

Hertil indledte Forsvaret i 2023 et samarbejde med en regional skole i Elfenbens- kysten, AILCT, som træner vestafrikanske landes politi samt militære styrker, herunder specialoperationsstyrker, i terrorbekæmpelse. I forbindelse med samarbejdet har Danmark fået en plads i bestyrelsen for AILCT, hvor den danske forsvarsattaché i Ghana deltager i møder og repræsenterer Danmark. Foreløbigt planlægges samarbejdet med antiterror-skolen at forløbe til og med 2028, som en del af det kommende Freds- og Stabiliseringsprogram for Vestafrika.

Danmark i oktober 2023. Foto: Forsvaret.

STYRKET BILATERALT PARTNERSKAB MED GHANA

DONATION AF MIDLER TIL BROSIMULATOR TIL GHANA NAVY

I 2023 donerede Forsvarsministeriet 14,3 mio. kr. til Ghana Navy, som skal understøtte Ghana Navy's ambitioner om at etablere et regionalt Centre of Excellence inden for maritime operationer.

Det donerede beløb skal primært anvendes til opbygning af en simulatorkapacitet til Ghana Navy (10 mio. kr.). På den måde kan ghanesiske og øvrige regionale militære og civile myndigheder træne operationer i et simuleret miljø uden at skulle anvende deres begrænsede antal skibe. Simulatoren giver samtidigt mulighed for regional samtræning og træning i ekstreme situationer og nødssituationer.

Simulatoren bliver installeret ved Ghana Navy Training Command, og Ghana Navy opfører nødvendige bygninger med relevante netværk ved egen foranstaltning. Der er desuden afsat 0,5 mio. kr. til forudgående træning af ghanesiske operatører og teknikere forud for modtagelse af simulatoren.

De øvrige projekter er til støtte for maritime specialstyrker. Projekterne omfatter opbygning af et operationscenter, anskaffelse af både, køretøjer og øvrige mindre projekter til støtte for uddannelse af maritime specialstyrker. Projekterne til støtte for de maritime specialstyrker gennemføres i tæt samarbejde mellem den danske ambassade i Accra, Frømandskorpset og Ghana Navy.

Fra ghanesisk side har man gentagne gange udtrykt stor taknemmelighed for støtten samt forsikret om, at alle nødvendige ressourcer ville blive stillet til rådighed for succesfuld implementering af såvel simulatoren som de øvrige projekter.

Der er afsat 0,5 mio. kr. til træning af ghanesiske operatører og teknikere forud for modtagelse af simulatoren.

KLIMASAMARBEJDE MED GHANA OG FN OM OPSÆTNING AF SOLCELLER I UNMISS

I 2023 finansierede Freds- og Stabiliseringsfonden et projekt, der har til hensigt at fremme vedvarende energiløsninger i FN-missioner. FN's fredsbevarende missioner udleder meget CO₂ i mange af de lande, som missionerne opererer i.

Kun ca. 6 % (2022-tal) af den samlede energianvendelse i missionerne kommer fra vedvarende energi. FN er ansvarlig for drift af egne lejre og producerer egen energi i de fleste missioner, da nationale el-net sjældent er tilgængelige eller stabile. Langt størstedelen af energien kommer fra FN's egne dieseldrevne generatorer, som er omkostningstunge og har stor påvirkning på værtslandenes miljø.

I partnerskab med Ghana og FN-sekretariatet finansierer Fonden opbygning af et solcelleanlæg med batterikapacitet i den ghanesiske bataljon i FN's mission i Sydsudan (UNMISS) og en tilsvarende opsætning af et uddannelsesanlæg i Ghana.

Anlægget i Sydsudan placeres ved Bentiu-lejren. Siden der i 2013 udbrød væbnet konflikt i Sydsudan, er tusindevis blevet internt fordrevet. Det har resulteret i regulære flygtningelejre, som ligger nær lejrene til FN's udsendte tropper til UNMISS for bedre beskyttelse. Bentiu-lejren rummer i dag op imod 100.000 mennesker, som er den største samling af internt fordrevne i landet.

